

[Aage Fogh.]

cipper, som denne Lovgivning indebærer, og som nu er godkendt fra alle Sider i dette høje Ting. Man gennemfører for det første Princippet om Statens Forkøbsret for alle Ejendomme over en vis Størrelse, og for Ejendomme under en vis Størrelse, naar de har Interesse ved at kunne afgive Tillægsjord. For det andet gennemfører man det Princip, at de store Konjunktursvingninger, der har redet dansk Landbrug som en Mare gennem en Aarrække, ikke skal falde paa Landboudommen alene, men at Samfundet skal tage sin Del af Byrderne. Det gøres ved, at man fastholder Jordrentepriincippet, hvorefter Ungdommen faar Jorden overladt mod at svare Rente af Grundværdien og er fritaget for at skulle præstere Købesummen. Det gøres ved, at Staten giver en Del af Byggelaanet rentefrit og derigennem erkender, at den Ungdom, der nu er saa uheldig netop at være kommet til Skelsaar og Alder i 1948, ikke selv skal bære Byrden og Risikoen ved, at de skal stifte Erhverv netop i Højkonjunkturen, men at Samfundet tager sin, jeg tør sige rimelige Andel af denne Risiko, og det gøres endelig ved, at man fastholder den konjunkturbestemte Rente ved at skabe Mulighed for, at Rentefoden eller Rentekravet kan svinge mellem ca. 2 og 6 pCt., ogsaa en Foranstaltning, der efter mit Skøn har og vil faa den allerstørste Betydning. Jeg udtaler min Glæde over, at vi her i det høje Ting har kunnet samle fuldstændig Enighed om denne vigtige Lovgivning, og jeg haaber paa, at Resultatet nu vil blive et stort Antal nye selvstændige Landbrug paa et rimeligt økonomisk Grundlag. Det vil tjene Landet vel i den kommende Tid.

Aksel Larsen: Jeg henviser til mine Udtalelser ved Lovforslagets første Behandling. Hverken mit Parti eller jeg har skiftet Anskuelse siden da, og dette er Aarsagen til, at vi ikke ønsker at være Medforslagsstillere til de Ændringsforslag, der er fremkommet fra de øvrige Partier i Udvalget, Ændringsforslag, som naturligvis paa visse Punkter er nødvendige og kan betyde en Forbedring, men som ogsaa betyder en Forværring, bl. a. derved, at man til Glæde for det ærede Medlem Hr. Victor Larsen helt har frafaldet Ekspropriationstanken, og derved, at man har udformet Betingelserne for Statens Forkøbsret paa en efter vor Mening uheldig Maade.

Jeg bliver desværre nødt til at korrigere Udvalgets Ordfører, som ellers paa sag-

lig og god Maade redegjorde for, hvad Udvalget har bestilt. Det er ikke rigtigt, at jeg i det Udvalgmøde, hvori Betænkningen blev afgivet, har erklæret mig enig i Fler-tallets Ændringsforslag. I det Udvalgmøde var jeg nemlig slet ikke til Stede. Jeg fik først Indkaldelsen en Time efter, at Mødet var begyndt, og paa et Tidspunkt, da jeg skulde til et andet Udvalgmøde. Det var ikke Udvalgets og Udvalgsformandens Fejl, at jeg fik den Indkaldelse for sent, men jeg fik den altsaa for sent. Jeg deltog derimod i Ordførermødet, hvor man efter Beslutning paa Udvalgmødet nærmere skulde udforme Betænkningen, og her erklærede jeg, at som Forholdene laa, maatte jeg forbeholde mig at afgive en Særbetænkning, og jeg har aldeles ikke erklæret mig enig i, at man forringede Lovens § 8 paa den Maade, som det er sket, og som det ærede Medlem Hr. Larsen (Bjerre) jo selv har sagt at han er ked af. Jeg ved ikke, hvorledes den Misforstaaelse kan være opstaaet, at man har troet, jeg var enig i disse Forringelser, men det er jo saadan, at naar fire Partier er enige, sidder man oftest og snakker sammen om „det, vi er enige om“, og man kan ikke forlange, at jeg, hver eneste Gang man bruger dette Udtryk, „det, vi er enige om“, skal skribe op og sige: ja, men husk nu, at jeg ikke er med. Denne Misforstaaelse forekommer mig at være mindre væsentlig; jeg har blot maattet redegøre for min Opfattelse af, hvordan det er foregaaet.

Vi havde ønsket, at man havde gjort Ekspropriationsparagraffen mere effektiv end af Landbrugsministeren foreslaaet; i Stedet for er den bortfaldet. Vi er meget betænkelige ved Betingelserne for Statens Forkøbsret, saadan som de er udformet i Ændringsforslaget. Vi er betænkelige ved dem, fordi vi frygter, at de skal bevirke alt for høje Priser paa den Jord, Staten eventuelt kan komme til at overtage. Det er ganske rigtigt, at hvis en Landbruger har forlangt en bestemt Pris, maa han ikke sælge under den Pris til andre end Staten, men jeg tror nok, at de, der har en Smule praktisk Forstand paa, hvordan Ejendomshandler kan foregaa paa Landet, vil erkende, at det alligevel kan udnyttes til at kræve en urimelig høj Pris af Staten, uden at derfor den eventuelle private Køber, der maa træde til, naar Staten har sagt nej, kommer i økonomisk Klemme. Vor principielle Opfattelse er, som jeg allerede gav Udtryk for ved første Behandling, at naar Ekspropriation sker, og naar Staten faar Forkøbsret og udnytter den, vil det i Almindelighed være rimeligt,